

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen ja Leader-ryhmien maaseudun yritys- ja hankerahoitus 4-6/2026

Yritysrahoitus, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Lisätietoja yritystukien rahoituspäätöksistä antavat Eija Harju, puh. 0295 029 029, Kari Palvaila puh. 0295 025 082 ja Kirsi Teräväinen, puh 0295 029 104. Sähköposti on muotoa: etunimi.sukunimi@elinvoimakeskus.fi

Yritys	Paikkakunta (toteutus)	Myönnetty tuki, €	Rahoitusmuoto, % kokonaisrahoituksesta
Finnviini Oy	Hollola	22 219,8	Yrityksen investointituki, 20 %
Kunnaksen Metalli Oy	Hollola	74 540	Yrityksen investointituki, 20 %
Luomatec Oy	Asikkala	32 774,8	Yrityksen investointituki, 20 %
Stopteltat Oy	Orimattila	75 253,34	Yrityksen investointituki, 20 %
Josa Autohuolto Oy	Sysmä	49 954,58	Yrityksen investointituki, 25 %
Mittametalli Oy	Heinola	46 495,4	Yrityksen investointituki, 20 %
Enekos Oy	Heinola	37 178,76	Yrityksen kehittämistuki, 50 %
Unetun hevostila Ky	Hartola	25 500	Yrityksen investointituki, 25 %
Nipema Oy	Savitaipale	50 000	Yrityksen kehittämistuki, 50 %
Myllyvaaran Rahtikoneet Oy	Parikkala	38 727,6	Yrityksen investointituki, 40 %
Fintrix Oy	Lappeenranta	24 636	Yrityksen investointituki, 20 %
Siekkelin Puutyö Oy	Kouvola	21 069,2	Yrityksen investointituki, 20 %
Videotoimisto ikimedia Oy	Kotka	17 201	Yrityksen kehittämistuki, 50 %
AitoVet Oy	Kouvola	11 898,82	Yrityksen investointituki, 20 %
Yhteensä		527 449,30	

Yritysrahoitus, Leader-ryhmät

Leader Kärki ry

Toiminta-alue: Imatra, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Riitta Bagge, puh. 050 5969 489, riitta.bagge@karkileader.fi tai toimisto@karkileader.fi

Yritys	Paikkakunta (toteutus)	Myönnetty tuki, €	Rahoitusmuoto, % kokonaisrahoituksesta
Plastnor Oy	Imatra	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Reetta Tuuha Oy	Imatra	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Harri Tattari Oy	Rautjärvi	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Kronikat Tuotanto Oy	Imatra	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Rasiko Oy	Ruokolahti	4 400,20	Yrityksen investointituki, 30 %
Kotihoitoa ja Kauneutta MPT Oy	Ruokolahti	5 000,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Jopsutin Oy	Imatra	3 903,01	Yrityksen investointituki, 30 %
MonitoimiVesaTapio	Rautjärvi	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Karjalan Katiska Oy	Parikkala	3 938,40	Yrityksen investointituki, 40 %
Keskinen Consulting & Management	Imatra	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Tassu ja Tennari	Imatra	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Imatra Spirits Oy	Imatra	2 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Wake park Imatra Oy	Imatra	15 059,97	Yrityksen investointituki, 30 %
Pilatesstudio Soma Oy	Imatra	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Pilatesstudio Soma Oy	Imatra	4 563,61	Yrityksen investointituki, 30 %
Tmi Saku Miikki Service	Imatra	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Tmi Saku Miikki Service	Imatra	4 630,50	Yrityksen investointituki, 30 %
Discus Osteo	Imatra	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Ompelimo Kirjava	Imatra	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
PR Siivouspalvelut Oy	Parikkala	6 333,63	Yrityksen investointituki, 40 %
Yhteensä		105 329,12	

Leader Länsi-Saimaa ry

Toiminta-alue: Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Savitaipale, Taipalsaari

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Terhi Ojanen, puh. 045 668 9007, terhi.ojanen@leaderlansisaimaa.fi tai toimisto@leaderlansisaimaa.fi

Yritys	Paikkakunta (toteutus)	Myönnetty tuki, €	Rahoitusmuoto, % kokonaisrahoituksesta
Maatalousyhtymä Saikko Eeva ja Saikko Valtteri	Taipalsaari	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Rentokoti Oy	Lappeenranta	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Pohjoisemmas Oy	Taipalsaari	5 607,61	Yrityksen investointituki, 20 %
Rakennus K Lindh Oy	Taipalsaari	1 549,15	Yrityksen investointituki, 20 %
Wastiq Oy	Taipalsaari	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Wanha Havon koulu	Savitaipale	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Yhteensä		23 656,76	

Pohjois-Kymen Kasvu ry

Toiminta-alue: Kouvola, Iitti

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Evita Reitti, puh. 040 586 1134, evita.reitti@pohjois-kymenkasvu.fi tai toimisto@pohjois-kymenkasvu.fi

Yritys	Paikkakunta (toteutus)	Myönnetty tuki, €	Rahoitusmuoto, % kokonaisrahoituksesta
Ammusalonki Oy	Kouvola	7 200,00	Yrityksen investointituki, 30 %
Kuuravet Oy	Kouvola	4 820,00	Yrityksen investointituki, 20 %
Mechalto Oy	Iitti	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
ESAROY Oy	Iitti	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Tähtipolku Kotipalvelut Oy	Kouvola	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Ekosmos	Kouvola	9 465,63	Yrityksen investointituki, 20 %
Non Troppo Oy	Kouvola	2 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Hypowell Oy	Kouvola	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Arkel	Kouvola	5 000,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Raussilan Tähtivilja	Kouvola	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Eskola Sammy Petteri	Iitti	5 000,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Yhteensä		52 985,63	

Leader Sepra ry

Toiminta-alue: Kotka, Pyhtää, Hamina, Miehikkälä, Virolahti

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Marjo Tolvanen, puh. 044 277 4513, marjo.tolvanen@sepra.fi tai toimisto@sepra.fi

Yritys	Paikkakunta (toteutus)	Myönnetty tuki, €	Rahoitusmuoto, % kokonaisrahoituksesta
OnniPet Oy	Hamina	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
RV Stable Oy	Kotka	6 429,27	Yrityksen investointituki, 30 %
Step4ai Oy	Hamina	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Parturi-Kampaamo Niina Rahkonen Oy	Virolahti	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Haminan mainos ja media Oy	Hamina	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Vainio Clothing Oy	Pyhtää	2 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Yhteensä		20 429,27	

Päijänne-Leader ry

Toiminta-alue: Asikkala, Hartola, Heinola, Padasjoki, Sysmä, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila ja Pertunmaa (Etelä-Savo)

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa johtava asiantuntija Jukka-Pekka Jauhiainen, puh. 040 764 2462, jp.jauhiainen@paijanne-leader.fi tai toimisto@paijanneleader.fi

Yritys	Paikkakunta (toteutus)	Myönnetty tuki, €	Rahoitusmuoto, % kokonaisrahoituksesta
Seinätaide & Väri Oy	Heinola	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Minlia Hoiva Oy	Heinola	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Puu Pehtoori Oy	Kärkölä	5 000,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Pohjolan Kartano	Hartola	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Mielimylly Valmennustoimisto Oy	Heinola	3 000,00	Yrityksen kehittämistuki, 100 %
Sysmän Taksi Oy	Sysmä	5 000,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Absolute Value Labs Oy	Hollola	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
INAF Oy	Lahti	2 840,00	Yrityksen investointituki, 20 %
Asikkala Outdoor	Asikkala	7 500,00	Yrityksen käynnistystuki, 100 %
Ruusulan Vispilä	Mäntyharju (Etelä-Savo)	2 960,00	Yrityksen investointituki, 40 %
Yhteensä		51 800	

Kehittämishankkeiden rahoituspäätöksistä antavat lisätietoja Leena Hyrylä, puh. 0295 029 047, Marjukka Hermonen 0295 029 303, Antti Pitkänen, p. 0295 025 086 ja Tarja Taipale 0295 029 167. Sähköpostit ovat muotoa: etunimi.sukunimi@elinvoimakeskus.fi

Hankkeen nimi, sisältökuvaus ja toteuttaja	Toteutuskunta	Kustannus-arvio, €	Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen rahoitus, €
<u>Karhusaaren länsisatama</u> Karhusaari on Lappeenrannan sataman edustalla noin yhden kilometrin vesimatkan päässä sijaitseva viihtyisä luontovirkistyskohde. Karhusaari on myös Saimaa Unesco Global Geoparkin kohde. Vuonna 2008 valmistunut laavu on suosittu retkikohde, joka on parhaiten saavutettavissa talviaikaan. Kesäkaudella laavun edustalla olevaan pieneen laituriin on ollut satunnaisesti vesibussikuljetuksia satamasta, muutoin pääsy on mahdollista vain omalla veneellä tai kanootilla. Tällä hankkeella toteutetaan Karhusaareen suuremmille risteilyaluksille soveltuva laituri, joka parantaa saaren saavutettavuutta kesäkaudella. Riittävän suuri laituri mahdollistaa Lappeenrannan satamasta operoivien risteilyalusten käymisen Karhusaaressa. Lisäksi rakennetaan laiturilta portaat kalliolle, levähdystasanne sekä kaksipaikkainen kompostikäymälä. Samalla tehdään pieniä parannuksia Karhusaaren kävijöiden turvallisuuteen ja huollon toimivuuteen. Etelä-Karjalan virkistysalueäitiö toteuttaa hankkeen yhdessä Lappeenrannan kaupungin ja saaren omistavan Lappeenrannan seurakuntayhtymän kanssa. Laiturin asennus sekä muut rakenteet valmistuvat kesällä 2026. Toteuttaja: Etelä-Karjalan virkistysalueäitiö sr	Lappeenranta	130 700 €	78 420 €
<u>Satamon ja Ruhan retkisatamat uuteen kuosiin</u> Satamosaari ja Ruuhonsaaret (Ruha) ovat eteläisen Saimaan suosituimmat retkisatamat. Molemmissa saarissa on laguunimaisen lahden eri puolilla laitureita ja retkeilypalveluja, myös saunoja. Saaret ovat geologisesti kiinnostavia ja ne molemmat on valittu Saimaa Unesco Global Geopark -kohteiksi. Satamosaari on yhtenä vierailukohteena syyskuussa 2026 Lappeenrannassa järjestettävässä Euroopan Geoparkien konferenssissa. Satamosaareen on 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa rakennettu paljon retkeilyinfraa. Suositussa kohteessa osa rakenteista alkaa olla ahkeran käytön sekä käyttöään puolesta uusimisen tarpeessa. Kuten Satamo, myös Ruha on todella suosittu kohde ja aktiivinen käyttö näkyy rakenteiden kulumisena. Satamosaaren ja Ruuhonsaaret omistaa Etelä-Karjalan virkistysalueäitiö, joka vastaa hankkeen toteutuksesta. Tämä hanke on useamman vuoden ajalle suunniteltujen uudistustoimien ensimmäinen vaihe. Hankkeen aikana haetaan rahoitusta tulevien vuosien toimille. Toteuttaja: Etelä-Karjalan virkistysalueäitiö sr	Lappeenranta	89 683 €	58 294 €

<u>Vilkjärvi ja Nutikka laajakaistahanke</u> Hankkeen tavoitteena on rakentaa 1000 Mbit/s oleva valokuituverkko Lappeenrannan Vilkjärven ja Nutikan ympäristöön. Hankealueella on 292 kiinteistöä. Valokuituverkko tuo paremman mahdollisuuden yrittämiseen ja etätyöskentelyyn alueella sekä vakinaisille että vapaa-ajan asukkaille. Wifi-puheluiden avulla voidaan varmentaa puheluiden kuuluvuus poikkeavina ja normaaleina aikoina. Valokuituverkolla luodaan alueelle parempi kuuluvuus myös mobiiliverkoille, jotka alueella ovat hyvin heikot. Toteuttaja: Saimaan Kuitu Oy	Lappeenranta	975 001 €	633 751 €
<u>Pohjavesikoulutus</u> Puhdas pohjavesi on arvokas luonnonvara ja sen merkittävyys huoltovarmuustekijänä on korostunut viime aikoina. Saimaan vesiensuojeluyhdistys toteuttaa koulutushankkeen pohjavesistä yhteistyössä alan asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on lisätä alueen asiantuntijoiden, päättäjien, vesihuollon, perusopetuksen maantiedon ja biologian opettajien sekä kansalaisten tietopohjaa ja ymmärrystä pohjavesiasioissa. Pohjavesi on tärkeä uusiutuva luonnonvara, jonka suuria vapaita esiintymiä on Salpausselkien alueelta. Tietämyksen ja osaamisen lisääminen Kaakkois-Suomen alueella on tämän vuoksi tärkeää. Hankkeessa järjestetään asiantunteva luentosarja ja maastoretkeä sekä tuotetaan opetusmateriaalia pohjavesistä. Hanke toimii pilottihankkeena pohjavesiasioiden osaamisen lisäämisessä. Toteuttaja: Saimaan vesiensuojeluyhdistys r.y.	Lappeenranta	56 956 €	51 261 €
<u>Etelä-karjalan ruoka- ja raaka-aineiden vientimahdollisuuksien selvityshanke</u> Esiselvityksessä tunnistetaan potentiaaliset paikalliset yritykset ja tuotteet, arvioidaan niiden vientikelpoisuus, kartoitetaan sopivimmat kansainväliset kohdemarkkinat ja kumppanit sekä määritellään toteutusmalli, resurssit, rahoituspohja ja vastuut varsinaiselle hankkeelle. Samalla laaditaan etenemissuunnitelma siitä, miten Etelä-Karjalan ruokatuotteita, -osaamista ja -matkailua voidaan hyödyntää osana maakunnan kansainvälistä näkyvyyttä ja viennin kasvua. Tavoitteena on jatkossa rakentaa suoria yhteyksiä eurooppalaisiin ostajiin ja ravintoloihin, lisätä vienti- ja tuotekokeiluja sekä vahvistaa Etelä-Karjalan ruokamatkailun brändiä. Toteuttaja: Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy	Imatra	5 000 €	5 000 €
<u>Pyhtää 6</u> Pyhtäällä sijaitsevalla Pyhtää 6 -alueelle rakennetaan tietoliikenneverkko valokuidusta. Verkon rakentamisen toteuttaa Valoo Oy, joka hankkeen jälkeen hallinnoi ja ylläpitää valokuituverkkoa ja tuottaa verkossa laajakaistapalveluja. Hankkeella parannetaan merkittävästi haja-asutusalueella toimivien yritysten, asukkaiden ja mökkiläisten tietoliikennenyhteyksiä, mikä vaikuttaa myönteisesti asukkaiden elinolosuhteisiin	Pyhtää	357 903 €	214 742 €

ja asuinviihtyvyyteen sekä turvaa alueella toimivien yritysten toimintamahdollisuudet myös tulevaisuudessa. Hanke lisää alueen vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Toteuttaja: Valoo Itä-Suomi Oy			
<u>Etumatkaa EuroVelolla</u> Hanke kehittää Eurovelo 13 -pyöräilyreittiä ja pyörämatkailua kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. EuroVelo 13, joka tunnetaan myös Rautaesirippu -reittinä, kulkee itäistä rajalinjaa myötäillen läpi Suomen. Hankkeessa tarkastellaan retin eteläisten osien linjausta niin, että se kulkee kiinnostavien, reitin teemaan liittyvien kohteiden sekä matkailupalveluiden kautta. Lisäksi suunnitellaan teemallisia liitännäisreittejä, jotka täydentävät pääreittiä ja tarjoavat vaihtoehtoja pyöräilijöille. Digitaalista löydettävyyttä ja markkinointia parannetaan tuottamalla opastusmateriaalia. Maaseutualueiden yrittäjille ja muille toimijoille tiedotetaan pyörämatkailun mahdollisuuksista ja aktivoidaan pyörämatkailupalveluiden kehittämiseen. Hanke edistää kestäväää ja ekologista matkailua. Tavoitteena on lisätä yritysten osaamista, parantaa reittien saavutettavuutta ja palveluiden kysyntää, kasvattaa työllisyyttä maaseutualueilla sekä tukea uusien kestävien matkailutuotteiden ja -palveluiden kehittämistä. Hanke toteutetaan Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Etelä-Savon alueilla. Toteuttaja: Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	Kouvola	200 000 €	100 000 € (Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen osuus)
<u>Kurjenlahti-Hartola-kyläverkko</u> Rakennetaan avoin valokuituverkko Hartolan Kurjenlahti-hankealueelle. Avoin valokuituverkko antaa asiakkaalle mahdollisuuden valita itse haluamansa laajakaistapalvelut usean eri palvelutarjoajan valikoimasta. Nopea ja toimintavarma valokuituyhteys parantaa alueen asukkaiden elämisen laatua ja mahdollistaa myös työskentelyn ja opiskelun etänä. Nopea ja laadukas tietoliikenneverkko tukee myös alueen elinvoimatavoitteita ja parantaa yritystoiminnan edellytyksiä. Asiakkaat saavat liittymät avaimet käteen periaatteella käyttövalmiina, jonka jälkeen asiakas voi tilata haluamansa palvelut avoimen verkon kautta usean eri palvelutarjoajan joukosta. Toteuttaja: Valokuitunen Oy	Hartola	559 210 €	249 967 €
<u>Orimattila 17A</u> Orimattila 17A -alueelle rakennetaan tietoliikenneverkko valokuidusta. Rakentamisen toteuttaa Valoo Oy, joka hankkeen jälkeen hallinnoi ja ylläpitää valokuituverkko ja tuottaa verkossa laajakaistapalveluja. Hankkeella parannetaan merkittävästi haja-asutusalueella toimivien yritysten, asukkaiden ja mökkiläisten tietoliikennedyhteyksiä, mikä vaikuttaa myönteisesti asukkaiden elinolosuhteisiin ja asuinviihtyvyyteen sekä turvaa alueella toimivien yritysten toimintamahdollisuudet myös tulevaisuudessa. Hanke lisää alueen vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Toteuttaja: Valoo Etelä-Suomi Oy	Orimattila	417 918 €	250 751 €

<u>Orimattila 17B</u> Orimattila 17B -alueelle rakennetaan tietoliikenneverkko valokuidusta. Tietoliikenneverkon rakentamisen toteuttaa Valoo Oy, joka hankkeen jälkeen hallinnoi ja ylläpitää valokuituverkko ja tuottaa verkossa laajakaistapalveluja. Hankkeella parannetaan merkittävästi haja-asutusalueella toimivien yritysten, asukkaiden ja mökkiläisten tietoliikenneyhteyksiä, mikä vaikuttaa myönteisesti asukkaiden elinolosuhteisiin ja asuinviihtyvyyteen sekä turvaa alueella toimivien yritysten toimintamahdollisuudet myös tulevaisuudessa. Hanke lisää alueen vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Toteuttaja: Valoo Etelä-Suomi Oy	Orimattila	117 803 €	70 670 €
<u>Digitaalinen ravinnevirtojen hallinta ja lannan tokenisointi</u> Tokenisoimalla karjanlanta mahdollistetaan nykyisten maito- ja karjatilojen siirtyminen uudistavan viljelyn harjoittamiseen ilman kalliita teknillisiä lisäinvestointeja tai tuotannollisia muutoksia. Lanta on tällä hetkellä ympäristöä kuormittavaa "ongelmajätettä". Tokenisoinnilla lanta saa taloudellisen arvon, joka ei pelkästään täytä tulevaisuuden tiukkoja EU:n asettamia biodiversiteetti- ja lannoitekriteereitä, vaan luo myös uutta liiketoimintaa yrityksille ja maatiloille. Tällä valmistelurahahankkeella aloitetaan 1-3 uuden partnerin haku sekä aiheeseen liittyvän EIP-hankkeen (European Innovation Partnership) valmistelu. Toteuttaja: Oulun Yliopisto	Asikkala	5 000 €	5 000 €
Yhteensä			1 717 856 €

Hankerahoitus, Kaakkois-Suomen elinvoimakeskusalueen Leader-ryhmät

Leader Kärki ry

Toiminta-alue: Imatra, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Riitta Bagge, puh. 050 5969 489, riitta.bagge@karkileader.fi tai toimisto@karkileader.fi

Hankkeen nimi, sisältökuvaus ja toteuttaja	Toteutuskunta	Kustannusarvio, €	Leader-rahoitus, €
<u>Kirjavalan alueen varautumishanke</u> Hanke sisältää Kirjavalan Erämiesten majalle sijoitettavia alueen turvallisuutta ja poikkeustilanteisiin varautumista palvelevia hankintoja, kuten sydäniskuri ja tallentava kameravalvonta. Lisäksi rakennetaan valmius poikkeustilanteissa toimivalle kyläradion tukiasemalle ja kunnostetaan majan ulko-WC. Hanke parantaa alueen asukkaiden ja tilojen käyttäjien turvallisuutta ja ensiapuvalmiutta sekä mahdollistaa erämajan käytön alueen tukikohtana ja kokoontumispaikkana poikkeustilanteiden aikana. Toteuttaja: Kirjavalan Erämiehet r.y.	Parikkala	8 000 €	7 200 €

<u>Retkikohteiden LUMO Kärkikunnissa</u> Globaali ilmastonmuutos ja ihmisen haitallinen toiminta uhkaavat ympäristöämme. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa suunnitelmallisesti luonnon monimuotoisuutta edistäviä tekoja, lisätä tietoa luonnon monimuotoisuudesta sekä kannustaa lapsia ja nuoria luontoon toimimaan lähiluonnon hyväksi. Toimenpiteet maastossa perustuvat luontokartoituksiin ja asiantuntijoiden antamiin ohjeisiin. Järjestetään alueen asukkaita ja yhteisöjä aktivoivia tilaisuuksia kaikissa neljässä Kärki-Leaderin toiminta-alueen kunnassa sekä tehdään luonnon monimuotoisuutta edistäviä tekoja talkoilla ja oppilaitosyhteistyönä. Tuotetaan uusi luontopolku ja luodaan malli siitä, kuinka koulu voi suunnitelmallisesti hyödyntää monimuotoista oppimisympäristöä omassa toiminnassaan. Hankkeella käynnistetty luonnonhoitotyö jää Ekvas-kohteissa pysyväksi toimintatavaksi. Toteuttaja: Etelä-Karjalan virkistysalueasäitiö sr, osatoteuttaja Saimaa Geopark	Imatra, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti	144 923 €	115 938 €
<u>Pahan päivän varalt</u> Pitkäjärven toimintakeskus In-Ka on kyläyhdistyksen omistama kiinteistö, josta tehdään varautumiskeskus. Hankkeella varaudutaan erilaisiin kriiseihin, joissa kyläläiset tarvitsevat suojaa, sähköä, majoitusta, elintarvikkeitten säilytystä ja ruuanvalmistusmahdollisuutta. Toteuttaja: Innasennurkan - Kaljusenkylän Kyläyhdistys ry	Rautjärvi	7 591 €	6 832 €
<u>Äitsaari lyö tahtia – apu oikeaan paikkaan</u> Äitsaarelle hankitaan kaksi julkisesti saavutettavaa defibrillaattoria sekä muuta kylän varautumis- ja ensivastevalmiutta parantavaa kalustoa. Hanke vahvistaa kylän turvallisuutta ja toimintakykyä sairauskohtauksissa, sähkökatkoissa ja muissa häiriötilanteissa. Toteuttaja: Äitsaaren kylät ry	Ruokolahti	7 989 €	7 190 €
<u>Turvallisuutta ja varautumista kyliin – Torsan Sara</u> Tavoitteena on parantaa seuran metsästysmajan turvallisuutta, varautumista ja käyttöä kyläyhteisön kokoontumispaikkana Rautjärvi–Ruokolahti-alueella. Majaa käytetään aktiivisesti seuran toiminnassa, vuokrauskäytössä sekä paikallisena kokoontumispaikkana, ja se voi toimia myös häiriö- ja poikkeustilanteissa kylälaisten tukikohtana. Hankitaan sydäniskuri ja ensiapuvälineistöä, järjestetään sydäniskurin käyttökoulutus ja rakennetaan metsästysmajaan varaava leivinuuni / lämpöuuni / varaava takka. Varaava uuni parantaa rakennuksen energiatehokkuutta sekä mahdollistaa tilojen lämmittämisen ja ruoan valmistuksen myös sähkökatkojen aikana. Toteuttaja: Metsästysseura Torsan Sara ry	Rautjärvi	7 999 €	7 199 €

<u>Helpotusta Hiitolanjoelle ja Huuhanrannalle</u> Huuhanranta ja Ritakoski ovat suosittuja virkistyskohteita, joissa kävijämäärät ovat kasvaneet merkittävästi erityisesti kesäkausina. Nykyiset käymäläratkaisut eivät enää riitä vastaamaan alueiden käyttöasteeseen, mikä aiheuttaa hygieniariskejä, heikentää kävijäkokemusta ja kuormittaa ympäristöä. Rakennetaan lisää käymälöitä suuren kävijämäärän tarpeisiin. Toteuttaja: Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö sr	Rautjärvi	61 683 €	40 211 €
Yhteensä			184 570 €

Leader Länsi-Saimaa ry

Toiminta-alue: Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Savitaipale, Taipalsaari

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Terhi Ojanen, puh. 045 668 9007, terhi.ojanen@leaderlansisaimaa.fi tai toimisto@leaderlansisaimaa.fi

Hankkeen nimi, sisältökuvaus ja toteuttaja	Toteutuskunta	Kustannusarvio, €	Leader- rahoitus, €
<u>Taipalsaaren juurilla, investointi</u> Tavoitteena on lisätä ihmisten tietämystä Taipalsaaren kunnan kulttuurihistoriallisesti merkittävistä kohteista opastaulujen avulla. Hankitaan seitsemän infotaulua merkitsemään Taipalsaaren juurilla - sisarhankkeen aikana suunnitellut ja toteutetut maareitit ja vesireitti. Toteuttaja: Taipalsaaren kunta	Taipalsaari	16 110 €	8 699,40 €
<u>Defibrillaattori</u> Harjulan urheilutalolle hankitaan defibrillaattori tuomaan turvaa alueen asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille hätätilanteiden varalle. Toteuttaja: Harjulan Erä ry	Taipalsaari	2 720 €	1 768 €
<u>Liikkeellä rennosti</u> Tavoitteena on turvata ja kehittää matalan kynnyksen harrasteliikuntapalveluita erityisesti ikääntyvälle väestöryhmälle, jonka osuus Savitaipaleen kunnassa kasvaa. Järjestetään ensimmäinen Tanssin päivä - tapahtuma, jossa uutena terveysliikunnan lajina on senioritanssi. Lisäksi liikuntatuntien ohjaajille ja kaikille omasta kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista kiinnostuneille järjestetään kaksi somaattisiin menetelmiin, kehotietoisuuteen ja luovaan liikkeeseen perustuvaa työpajaa. Tuloksena on toistuva uusi Tanssin päivä - tapahtuma sekä senioritanssituntien käynnistyminen alueella. Toteutusalueena on Savitaipaleen kunta. Yhteistyökumppaneina ovat Luumäen senioritanssijat, Pertunmaan senioritanssijoiden edustaja sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Savitaipaleen osasto. Toteuttaja: Savitaipaleen Liikuntaseura ry	Savitaipale	1 701 €	1 361 €

<u>Retkikohteiden LUMO Länsi-Saimaalla</u> Globaali ilmastonmuutos ja ihmisen haitallinen toiminta uhkaavat ympäristöämme. Tavoitteena on toteuttaa luonnon monimuotoisuutta edistäviä tekoja Ekvasin ja Saimaa Unesco Global Geoparkin kohteissa ja oppilaitosyhteistyötä kaikissa viidessä Leader Länsi-Saimaan toiminta-alueen kunnassa. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on kannustaa lapsia ja nuoria tekoihin lähiluonnon hyväksi. Työssä hyödynnetään laajasti asiantuntijaosaamista. Toteutetaan alueen asukkaita ja yhteisöjä aktivoivia info- ja talkootilaisuuksia sekä tehdään luonnon monimuotoisuuden eteen tekoja myös yhteistyössä paikallisten oppilaitosten kanssa. Hanke järjestää ympäristöteemaisia tietoisuuksia sekä toimintapäiviä kouluissa sekä tekee esiselvityksen luontoarvoiltaan monimuotoisen oppimisympäristön hyödyntämisestä paikallisen koulun ja päiväkodin toimesta. Luonnonhoitotyö Ekvas / Saimaa Geopark -kohteissa jää pysyväksi toiminnaksi. Toteuttaja: Etelä-Karjalan virkistysalueasäitiö sr, osatoteuttaja Saimaa Unesco Global Geopark	Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Savitaipale, Taipalsaari	193 208 €	173 887 €
<u>Invalan kunnostus 2026</u> Kunnostetaan Joutsenon Invalidit ry:n Invala-nimisen kesänviettopaikan rakennusten lukitusturvallisuutta ja valvontaa sekä kohennetaan rakennusten ulkoasua ja ympäristöä. Etäohjattava lukitusjärjestelmä mahdollistaa paikan vuokraamisen helpommin myös ulkopuolisille käyttökorvausta vastaan. Rakennukset ovat peräisin 1950-luvulta, mutta niitä on kunnostettu ja osin laajennettu eri vuosikymmenten aikana. Edellisestä kunnostustyöstä on aikaa noin 30 vuotta, mutta rakennusten ulkoseinät on maalattu vuosina 2024 ja 2025. Invalan käytön kannalta on tärkeää saada kaivo kunnostettua niin, että vesi on juomakelpoista. Piha-alueen Boccia-kenttä kaipaa tasausta ja uutta kivituhkaa. Toteuttaja: Joutsenon Invalidit r.y.	Lappeenranta	4 325 €	2 595 €
<u>Sydäniskurin hankinta kyläyhteisöön</u> Hankitaan julkinen sydäniskuri Savitaipaleen Laksiaisiin sekä järjestetään kyläläisille käyttökoulutus. Sydäniskuri sijoitetaan keskeiselle ja ympärivuorokautisesti saavutettavalle paikalle ja rekisteröidään valtakunnalliseen sydäniskurirekisteriin. Iskuri parantaa maaseutualueen turvallisuutta ja mahdollisuuksia antaa nopeaa ensiapua äkillisissä sydänpysähdystilanteissa. Se hyödyttää noin 300 vakituista asukasta sekä noin 40 vapaa-ajan asukasta ja tukee erityisesti ikääntyvän väestön turvallista arkea. Toteuttaja: Havon talousalueen kyläyhdistys ry	Savitaipale	4 609 €	2 996 €
<u>Kylätalon ja uimalan kunnostus</u> Maalataan kylätalon (entinen Haapajärven koulu) vanha peltikatto sekä kunnostetaan piha-alueella sijaitsevan maauimalan lämmitysallas. Haapajärven veden pilaannuttua se on toiminut kylän ainoana yleisenä uimapaikkana. Samalla poistetaan altaan ympärillä oleva lupiinikasvusto. Tavoitteena on pitää	Lappeenranta	19 350 €	12 578 €

vuonna 1936 rakennettu vanha tiilinen koulu kunnossa niin, että se voi toimia kyläläisten, yhdistysten ym. väen kokoontumis- ja harrastuspaikkana vielä vuosikymmeniä.			
Toteuttaja: Haapajärven kyläyhdistys ry			
Yhteensä			203 884,40 €

Pohjois-Kymen Kasvu ry

Toiminta-alue: Kouvola, litti

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Evita Reitti, puh. 040 586 1134, evita.reitti@pohjois-kymenkasvu.fi tai toimisto@pohjois-kymenkasvu.fi

Hankkeen nimi, sisältökuvaus ja toteuttaja	Toteutuskunta	Kustannus-arvio, €	Leader-rahoitus, €
<u>Vuolenkoski Areenan lisälaitehankinnat</u> Hankitaan liikuntavälineitä Vuolenkoski Areenalle. Välineitä hankitaan sekä kunto- että liikuntasaliin. Toteuttaja: Vuolenkoski Areenan tuki ry	litti	6 943 €	2 777 €
<u>Kylävoimaa Kymenlaaksosta</u> Tavoitteena on tehdä kymenlaaksolaisten kylien toiminta, osaaminen ja yhteiskunnallinen merkitys näkyväksi vuoden 2027 kylätoiminnan juhlavuoden yhteydessä. Juhlavuosi linkittyy valtakunnalliseen Suomen Kylät ry:n juhlavuoteen 2027. Kartoitetaan ja dokumentoidaan kylien, Leader –ryhmien ja hankkeiden hyviä käytäntöjä sekä jäsennetään, millaista sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista arvoa kylätoiminta tuottaa. Hankkeen aikana kehitetään maakunnallinen malli, jonka avulla kylätoimijat voivat tunnistaa ja kuvata oman työnsä merkitystä osana alueellista kehittämistä. Hanke huipentuu maakunnallista kylätoimintaa esille nostavaan 18.3.2028 järjestettävään kyläjuhlaan. Toteuttaja: Kymenlaakson Kylät ry	Kouvola, Hamina, Kotka, Miehikkälä, Pyhtää, Virolahti	17 403 €	15 663 €
<u>Matkailuoppaan koulutus Kouvolan ja litin alueella</u> Hankkeen tuloksena saadaan vähintään 20 uutta matkailuopasta alueelle. Koulutuksen painopisteenä ovat perusasioiden lisäksi lähiluonto-opastukset. Toteuttaja: Kouvolan matkailuoppaat r.y.	Kouvola, litti	26 320 €	21 056 €
Yhteensä			39 496 €

Leader Sepra ry

Toiminta-alue: Kotka, Pyhtää, Hamina, Miehikkälä, Virolahti

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Marjo Tolvanen, puh. 044 277 4513, marjo.tolvanen@sepra.fi tai toimisto@sepra.fi

Hankkeen nimi, sisältökuvaus ja toteuttaja	Toteutuskunta	Kustannus-arvio, €	Leader-rahoitus, €
<u>Kuorsalon Seurantaloon remontointi ja tekeminen kylävarautumispaikaksi</u> Kuorsalon noin vuonna 1910 talkoovoimin rakennettu seuratalo on kyläläisten ainoa ja siksi tärkeä tapahtuma- ja kokoontumispaikka. Remontoidaan talon keittiö- ja puhvettitila sekä siihen liittyvä huone vastaamaan nykyajan tarpeita. Samalla kehitetään Seurantaloa saaren kylävarakeskukseksi. Talossa ei ole nykystandardien edellyttämiä hätäpoistumisteitä, joten niitä rakennetaan kaksi kappaletta olemassa olevien ikkunoiden kohdalle. Yleistä kylän varautumista ja turvallisuutta parannetaan hankkimalla kyläradio ja kaksi sydäniskurilaitetta. Häätötilanteissa Seuratalo voi toimia kokoontumis-, tiedotus- ja turvapaikkana. Toteuttaja: Kuorsalo-Seura ry	Hamina	38 685 €	25 145 €
<u>Lapinvuoren elämyspolku ja luontoleikkirata</u> Hanke yhdistää luonnon, oppimisen, liikkumisen ja yhteisöllisyyden digitaalisella ja kestäväällä tavalla. Virolahden Lapinvuoren alueelle perustettava elämyspolku johdattaa kulkijat paikallisiin luontokohteisiin ja tarinoihin, kun taas luontoleikkirata tarjoaa leikin, liikunnan ja oppimisen kokemuksia QR-koodien avulla. Hanke hyödyntää paikallista luontoympäristöä uudella tavalla, vahvistaen yhteisöllisyyttä, sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja kestäväää luontosuhdetta. Rata ja polku toimivat vetovoimaisena lähimatkailukohteena, joka houkuttelee lähialueiden asukkaita tutustumaan alueen luontoon ja digitaalisesti rikastettuihin oppimiskokemuksiin. Toteuttaja: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Virolahti-Miehikkälän yhdistys ry	Virolahti	126 269 €	82 075 €
<u>Elinvoiman tekijät- Nuorten ja luonnon kasvuohjelma</u> Tavoitteena on parantaa Virolahden, Miehikkälän, Haminan, Kotkan ja Pyhtään maaseutualueiden nuorten työllistymismahdollisuuksia sekä edistää luonnon monimuotoisuutta ja ilmastotoimia. Kehitetään ja pilotoidaan uusi toimintamalli, jossa nuoret voivat työllistyä tai toimia yrittäjinä luonnonhoito- ja ilmastotyössä omalla kotiseudullaan matalalla kynnyksellä. Hanke tarjoaa 13–28-vuotiaille nuorille palkallista työtä sekä mahdollisuuksia 4H-yrittäjyyteen yleisessä käytössä olevilla alueilla. Nuorten työtehtäviä ovat muun muassa vieraslajien torjunta, retkeilyreittien ja virkistysalueiden hoito sekä muut kevyet luonnonhoito- ja ilmastotoimet. Toimenpiteet tukevat luonnon monimuotoisuutta, parantavat lähiluonnon tilaa ja lisäävät alueiden asukkaiden hyvinvointia ja virkistysmahdollisuuksia.	Virolahti, Miehikkälä, Hamina, Kotka, Pyhtää	94 382 €	84 943 €

Päätavoitteena on kehittää pysyvä ja monistettava toimintamalli, joka yhdistää nuorten työllistymisen, yrittäjyyden kehittämisen ja ympäristönhoidon. Malli tarjoaa kunnille ja muille yhteisöille uuden keinon toteuttaa luonnonhoito- ja ilmastotoimia sekä tukea nuorten osallisuutta ja työelämävalmiuksia. Yhteistyökumppaneina toimivat hankkeen toteutusalueen kunnat ja kaupungit sekä Metsä Group asiantuntijatahona. Toteuttaja: Kaakonkulman 4H-yhdistys ry			
<u>Kylävoimaa Kymenlaaksosta</u> Hankkeen tavoitteena on tehdä kymenlaaksolaisten kylien toiminta, osaaminen ja yhteiskunnallinen merkitys näkyväksi vuoden 2027 kylätoiminnan juhluvuoden yhteydessä. Juhlavuosi linkittyy valtakunnalliseen Suomen Kylät ry:n juhluvuoteen 2027. Kartoitetaan ja dokumentoidaan kylien, Leader–ryhmien ja hankkeiden hyviä käytäntöjä sekä jäsennetään, millaista sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista arvoa kylätoiminta tuottaa. Kehitetään maakunnallinen malli, jonka avulla kylätoimijat voivat tunnistaa ja kuvata oman työnsä merkitystä osana alueellista kehittämistä. Hanke huipentuu maakunnallista kylätoimintaa esille nostavaan 18.3.2028 järjestettävään kyläjuhlaan. Toteuttaja: Kymenlaakson Kylät ry	Hamina, Kotka, Kouvola, Miehikkälä, Pyhtää, Virolahti	17 403 €	15 663 €
<u>Lupinmäen haulikkorata</u> Tavoitteena on ottaa käyttöön Haminan Lupinmäen kaksi haulikkorataa. Tarkoituksena on mahdollistaa haulikkoammunnan harjoittelu yhdistyksen jäsenille sekä koordinoitusti yhdistyksen ulkopuolisille tahoille. Radalle lisätään akustiset savikiekkojen lähetysjärjestelmät, joilla parannetaan radoista saatavaa hyötyä, lisätään turvallisuutta ja käyttömukavuutta. Tällä hetkellä Haminan alueella on vain yksi ympäristöluvan omaava haulikkorata, mutta sen ympäristölupaehdot rajaavat pois kesän parhaimman harjoitteluajan. Ampumaratayhdistykseen voivat liittyä kaikki metsästys- ja ampumaseurat, jotka haluavat tarjota haulikon harjoittelumahdollisuuden jäsenilleen. Yhteistyössä Vehkalahden-Haminan riistanhoitoyhdistyksen kanssa on tavoitteena käynnistää säännöllinen vuosittainen metsästysammunnan ABC-koulutus. Se on Metsästäjäliiton ja Suomen riistakeskuksen kehittämä ampumakoulutus, jota alueella ei ole aiemmin järjestetty. Koulutukseen voi osallistua muutkin kuin yhdistyksen jäsen seurat. Toteuttaja: Lupin ampumaratayhdistys ry	Hamina	43 894 €	28 531 €
<u>Muurikkalan kylävara</u> Kehitetään Muurikkalan seurojentalosta monikäyttöinen, turvallinen ja energiatehokas kylän yhteinen kohtaamispaikka sekä paikallinen valmiuskeskus. Investoinneilla parannetaan rakennuksen huoltovarmuutta, esteettömyyttä ja käytettävyyttä sekä lisätään kylän kriisinsietokykyä. Hanke sisältää varavoimaratkaisun, turvallisuusjärjestelmiä, energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä sekä rakennuksen perusparannuksia. Toteuttaja: Muurikkalan Vapaaehtoinen Palokunta r.y.	Miehikkälä	43 717 €	28 416 €

Metsästysmajan saneeraus Saneerataan Luoti ry:n metsästysmaja Virolahden Kattilaisen kylässä vastaamaan nykyisiä rakennus-, energia- ja ympäristövaatimuksia. Saneerauksen myötä tilojen käytettävyys, turvallisuus ja energiatehokkuus paranevat merkittävästi. Uudistettu metsästysmaja toimii jatkossa monikäyttöisenä kylän kokoontumis- ja toimintatilana sekä osana kyläturvallisuutta tukevia toimintoja. Tiloihin luodaan valmiudet toimia poikkeustilanteissa kylän valmiuskeskuksena yhteistyössä kyläturvallisuus- ja viranomaistoimijoiden kanssa. Toteuttaja: Luoti r.y.	Virolahti	75 379 €	48 996 €
Kyminlinnan kesäteatterin näyttämön katos Kyminlinnan kesäteatteri tarvitsee näyttämölle katoksen, jotta esiintyjille ja äänitekniikalle on sääsuoja. Katsomon istuimet kunnostetaan, kahvion sisäkatto maalataan ja hankitaan uuni. Toteuttaja: Karhulan Työväennäyttämön Kannatusyhdistys ry	Kotka	7 253 €	2 901 €
Yhteensä			316 670 €

Päijänne-Leader ry

Toiminta-alue: Asikkala, Hartola, Heinola, Padasjoki, Sysmä, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila ja Pertunmaa (Etelä-Savo)

Lisätietoja rahoituspäätöksistä antaa toiminnanjohtaja Anu Taipale, puh. 040 764 2462, anu.taipale@paijanne-leader.fi tai toimisto@paijanneleader.fi

Hankkeen nimi, sisältökuvaus ja toteuttaja	Toteutuskunta	Kustannus-arvio, €	Leader-rahoitus, €
Kierrätys kutsuu Orimattilaan perustetaan hankkeen avulla kaksivuotinen kierrätyskeskus, jonka toiminnan keskiössä ovat nuoret, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys. Keskus ottaa vastaan käytettyjä tavaroita, kunnostaa ja antaa niitä eteenpäin tarvitseville, tarjoaa työpajapalveluita sekä valmennusta ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti 16-29-vuotiaille nuorille ilman työ- tai opiskelupaikkaa. Hankkeen tavoitteena on luoda pysyvä pohja kierrätyskeskustoiminnalle Orimattilassa. Toteuttaja: Ampun 4H-yhdistys ry	Orimattila	59 314 €	47 451 €
Tainionvirran jalostavien maatilojen yritysryhmän suunnitteluhanke Laaditaan Tainionvirran jalostaville maatiloille yritysryhmähankkeen suunnitelma. Tavoitteena on käynnistää jatkossa yritysryhmähanke, jolle haetaan erillistä rahoitusta. Toteuttaja: Päivi Koskela Oy	Hartola	5 000 €	5 000 €

<u>Seuratalon keittiöremontti</u> Sysmän Liikolan Nuorisoseuran seuratalon keittiö vaatii ajanmukaistamista muun muassa keittiö- ja kylmäkalusteiden osalta. Remontoitu keittiö helpotta keittiöhenkilökunnan työskentelyä ja mahdollistaa erilaisten tilaisuuksien sujuvamman järjestämisen. Toteuttaja: Sysmän Liikolan Nuorisoseura ry	Sysmä	24 400 €	14 640 €
<u>Nastolan pyhiinvaelluspolku – kulttuurihistoriallinen ja hengellinen kokemus osana luontoa</u> Lahden seurakuntayhtymän Nastolan seurakunta yhteistyössä Taidekeskus Taarastin ja Nastola-seura ry:n kanssa toteuttavat pyhiinvaelluspolun Nastolan kirkonkylään osaksi suomalaista pyhiinvaellusverkostoa. Pyhiinvaelluspolku yhdistää Kirkonkylän luonto-, taide- ja hengellisiä kohteita kulkien olemassa olevia reittejä. Nastolan kirkonkylällä on erityisen hyvät mahdollisuudet tarjota pyhiinvaellukseen sopiva, monella tavalla puhutteleva reitti maisemansa ja kirkollisen perinteensä ansiosta. Kohderyhmänä ovat etenkin pyhiinvaeltajat ja paikallisesta kulttuurista ja luonnosta kiinnostuneet ulkoilijat, jotka etsivät sopivia vaelluskohteita. Reitti toimii myös kotiseutu- ja kulttuuripolkuna hyödyttäen paikallisia asukkaita antaen sisältöä kotimaisemalle. Toteuttaja: Lahden Seurakuntayhtymä	Lahti	42 350 €	33 880 €
<u>Suur-Päijänteen vesistömatkailuyrittäjien yhteistyön valmisteluhanke</u> Valmisteluhankkeen tarkoituksena on tiivistää vesistömatkailuyrittäjien yhteistyötä Suur-Päijänteen alueella. Valmistellaan vesistömatkailun kansainvälistä näkyvyyttä ja luodaan pohja laajemmalle yritysryhmähankkeelle, jonka hankehakemus jätetään mahdollisesti vuoden 2026 aikana. Yhteistyön kautta vahvistetaan Suur-Päijänteen asemaa Lakeland Finland -matkailualueen ytimessä. Toteuttaja: Lahden seutu - Lahti Region Oy	Lahti	5 000 €	5 000 €
<u>Luontopolku ja -opasteet Heinolan kirkonkylän keskustasta Isiäisen lintulammelle</u> Heinolan kirkonkylässä on tehty kesien 2024-2025 ajan ainutlaatuista luonnon ennallistamistyötä maakunnallisesti merkittävän Isiäisen lintulammen kunnostamiseksi ja eläinlajiston monipuolistamiseksi. Lintulammen rantamailla ovat laiduntaneet vesipuhvelit, joiden työn jälki yhdistettynä muihin raivaus- ja kunnostustöihin ovat tehneet lammen alueesta kiinnostavan kohteen niin luonnon ennallistamisen, luontomatkailun kuin kirkonkylän vetovoimaisuuden vahvistamisen näkökulmasta. Toinen kiinnostava ja merkittävä luonnonhoitokohde kirkonkylällä on harvinaisen pikkusiniisi-perhosen esiintymisalueet raivaustoimineen. Kirkonkylän kyläyhdistys ja Heinolan kaupunki haluavat yhteistyöllä varmistaa, että luonnonhoitotyö Isiäisellä vakiintuu ja tieto luonnonhoidosta laajenee myös pikkusiniisiiven osalta. Luontopolun rakentaminen infotauluineen ja digiopastuksineen sekä uusi maisemareitti luonnossa vahvistavat hyvin alkanutta kehitystyötä. Kaupunki on sitoutunut vuokraamaan puhvelit rakentamaansa laidunaitaukseen Isiäisellä vuosittain sekä palkkaamaan puhveleille	Heinola	10 000 €	7 000 €

hoitajan. Kyläyhdistys haluaa tukea luonnonhoitotyötä lisäämällä kyläläisten ja luontomatkailijoiden tietoa luonnonhoidosta infotauluin sekä turvallisin kulkureitein. Puhveleiden laidunnusalue ja Isiäisen lintutorni sijaitsevat 1,5 km päässä kylätalo Kyläpirtiltä. Kylätalon piha-alueelle pystytetään infotaulut luonnonhoitotoista sekä opasteet kävelymahdollisuudesta luontopolkua pitkin Isiäiselle puhveleiden laidunalueen reunaan. Kansallisen kaupunkipuiston alueella kulkevan maisemareitin toivotaan myös vähentää autoilua puhveleiden laidunalueen kupeessa. Toteuttaja: Heinolan kirkonkylän kyläyhdistys ry			
<u>Tennilän koulun ulko-/saunarakennuksen kunnostaminen</u> Tennilän kyläkoulun ulkorakennus kunnostetaan ja koulun sähköpääkeskus uusitaan. Hankkeella parannetaan tilojen toimivuutta ja varmistetaan koulun sähköturvallisuus, jonka lisäksi sähkökeskuksen uusiminen mahdollistaa varavoiman nykyistä laajemman käytön häiriötilanteissa. Tilat tulevat kyläläisten ja eri harrastusryhmien yhteiseen käyttöön ja parantavat alueen kriisivalmiutta. Toteuttaja: Tennilän koulun osuuskunta	Hollola	19 696 €	11 818 €
<u>Kippiksen uuden Intermediate-radan maantäytöt</u> Kippiksen uuden keskivaikeantason frisbeegolf-radan viiden väylän maantäyttö ja muotoilu. Toteuttaja: Lords of Disc Golf ry	Heinola	57 000 €	34 200 €
<u>Esiselvitys-hanke: Sysmä-Kuhmoinen autolauttaliikenne</u> Tavoitteena on laatia esiselvitys Sysmä–Kuhmoinen poikittaisliikenteen toteutusmahdollisuuksista siten, että selvitys tukee päätöksentekoa, operoinnin ja kustannusten arviointia sekä toimii pohjana mahdolliselle jatkohankkeelle ja liikenteen käynnistämiseksi. Esiselvityksessä tarkastellaan tarjoajan ratkaisuehdotuksen mukaisesti erityisesti seuraavia kokonaisuuksia: Toteutettavuuden ja reittivaihtoehtojen tarkastelu, taloudellisten ja rahoituksellisten edellytysten arviointi, kysynnän alkukartoitus (asukkaat, vapaa-ajan asukkaat, matkailijat), potentiaalisten operaattorien kartoitus ja yhteistyöverkostojen muodostaminen Toteuttaja: Sysmän kunta	Sysmä	15 000 €	12 000 €
<u>Kylätalo Kokkopirtin energiansäästöinvestointi - ilmalämpöpumput ja eristetyt ulko-ovet</u> Kasiniemen Kyläyhdistys ry. parantaa kylätalo Kokkopirtin energiatehokkuutta muun muassa korvaamalla vanhat, tehottomat ilmalämpöpumput uusilla ja vaihtamalla ulko-ovet. Kokkopirtti on ympärivuotisessa käytössä, joten talvisaikainen lämmitys on suurin yksittäinen kuluerä. Parantamalla energiatehokkuutta yhdistys parantaa talon käytettävyyttä ja säästää lämmityskustannuksissa sekä ympäristöpäästöissä. Toteuttaja: Kasiniemen kyläyhdistys ry	Padasjoki	8 000 €	5 600 €

<u>Drone haitallisten vieraslajien poistoon</u> Kutajoenniemen Metsästysseura ry on osallistunut muiden alueen metsästysseurojen kanssa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön Helmi-ohjelmasta rahoitettuun Helmi-vieraspetohankkeen toteuttamiseen. Hankkeen tarkoituksena on ollut poistaa haitallisia vieraslajeja Suomen tärkeimmiltä lintuvesikohteilta. Yhtenä kohteena on ollut Kutajärven linnustollisesti tärkeä Natura-alue. Tämän alueen lisäksi pyyntiä on harjoitettu Vesijärven ympäristössä. Nyt haettavan investointihankkeen tarkoituksena on hankkia etenkin supikoiran pyynnin tehostamiseksi lämpökameralla varustettu drone. Dronea tullaan tehostamaan ruovikkoalueilla tapahtuvaa pyyntiä, joissa perinteinen pyynti on vaikeaa. Investoinnin avulla otetaan käyttöön uusi toimintamalli, jossa dronella paikallistetaan supikoiria tiheistä ruovikoista ja pyynnin toteuttavat metsästäjät metsästyskoirien avulla. Hankkeen tuloksena on haitallisten vieraslajien torjunnan tehostaminen, joka vähentää niiden aiheuttamia haittoja taantuville vesilintukannoilla, sekä parantaa kosteikkoluonnon monimuotoisuutta. Hankkeen toteutuksesta vastaavat yhteistyössä alueen metsästysseurat, Metsästäjäliitto, ELY-keskus, paikalliset luonnonsuojeluyhdistykset ja tutkimuslaitokset. Hanke luo perustan droneteknologian laajemmalle hyödyntämiselle vieraslajitorjunnassa. Toteuttaja: Kutajoenniemen Metsästysseura ry	Hollola	7 611 €	5 327 €
<u>Pääsinniemen kylätalon energiahanke</u> Pääsinniemen kyläyhdistys ry toteuttaa kylätalon energiahankkeen, jossa rakennuksen katolle asennetaan aurinkopaneelit, akusto älykkäällä ohjausjärjestelmällä, jossa mukana varavoimaominaisuus sekä kaksi ilmalämpöpumppua korvaamaan suoraa sähkölämmitystä. Tavoitteena on parantaa kylätalon energiatehokkuutta, vähentää kustannuksia ja edistää kestävää kehitystä. Hanke vahvistaa kylätalon asemaa yhteisön kokoontumispaikkana ja turvallisuuskeskuksena. Energiahanke liittyy Älykkäät toimijat – viisaat kylät -strategiaan, johon kyläyhdistys on sitoutunut. Toteuttaja: Pääsinniemen kyläyhdistys ry	Heinola	25 000 €	17 500 €
<u>Seurantalon WC-tilojen putkistoremontti</u> Tavoitteena on kulttuurihistoriallisen rakennuksen kunnon säilyttäminen. Yhdistys järjestää muun muassa kesätansseja, karaokea, teatteriesityksiä sekä kylätapaamisia varojen hankkimiseksi ja kyläläisten virkistykseksi sekä matkailun edistämiseksi. Seurantaloa käytetään paljon myös juhlatilana. Toteuttaja: Vintturin kyläyhdistys Oras ry.	Sysmä	6 355 €	3 813 €
<u>Raittiusseurantalon vesijohto- ja keittiöremontti</u> Arrakosken Raittiusseuran talo on historiallisesti merkittävä kohde ja sitä on systemaattisesti remontoitu viime vuosien ajan.	Padasjoki	36 365 €	21 819 €

Hankkeen tavoitteena on saada talolle toimiva vesijohto ja jätevesijärjestelmä sekä remontoida keittiö nykyaikaisia tarpeita vastaavaksi. Tällä hetkellä talolla on vain kantovesi ja se vaikeuttaa tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämistä. Raittiusseurantalo on kylän varautumiskeskus sekä kylän ainoa kokoontumistila ja toiminnan keskus. Hankkeen aikana Raittiusseuran talo liitetään kunnalliseen vesijohtoon. Samalla Raittiusseuran talon keittiö eristetään lämpimäksi tilaksi ja tila remontoidaan niin, että keittiötä voi käyttää 100 henkilön tilaisuuksien tarjoilujen lämmittämiseen ja tarjoiluun. Keittiöön hankitaan kalusteet, tiskikone, uuni ja kylmälaitteet. Talon ulkopuolelle hankitaan ja kaivetaan harmaavesipuhdistaja. Keittiön remontointi vaatii vanhan puuhellan korvaamisen uudella. Puuhella on välttämätön varautumistilanteissa. Toteuttaja: Arrakosken kyläyhdistys ry			
<u>Kärkölen Kärpille uusi puolijoukkueletta</u> Kärkölen Kärppien nykyinen puolijoukkueletta on vuosikymmeniä vanha ja kaipaa akuutisti päivitystä. Uuden puolijoukkueletan myötä yhdistys jatkossakin innostaa lapsia, nuoria ja aikuisia luonnossa liikkumiseen sekä kasvattaa vahvaa, kunnioittavaa ja kestävästä luontosuhdetta. Luontosuhde kehittyy retkeilyn, elämysten, monipuolisen tekemisen ja ympäristökasvatuksen kautta. Toteuttaja: Kärkölen Kärpät r.y.	Kärkölä	3 030 €	1 818 €
<u>Mopotyöpaja</u> Hankkeen toteuttajana on vuonna 2026 perustettu yhdistys, Orimattilan Moottoripyöräilijät ry. Yhdistys vuokraa yksityisiltä omistajilta hallitilan mopopajaa varten. Toiminta on tarkoitettu alle 20-vuotiaille nuorille, kerran viikossa 3-4 tuntia. Pajalle voi tulla huoltamaan omaa mopoaan sekä tapaamaan muita mopoharrastajia. Orimattilan kaupunki on palvelun ostaja ja Moottoripyöräilijät ry palvelun tarjoaja. Kaupunki ja Moottoripyöräilijät ovat tehneet asiasta sopimuksen. Sopimushinta kattaa lähinnä tilan vuokratulot. Mopopaja tarjoaa nuorille mahdollisuuden oppia mopoiluun liittyviä huolto- ja ajotaitoja turvallisessa ja ohjatussa ympäristössä. Mopopaja on matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jonka tavoitteena on parantaa nuorten hyvinvointia, ehkäistä syrjäytymistä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Toiminta on maksutonta. Orimattilassa on ollut aikaisemmin mopopajatoimintaa, joka oli suosittua, mutta loppui, kun kaupungin omistama pajakiinteistö myytiin. Toteuttaja: Orimattilan Moottoripyöräilijät OIAMP ry	Orimattila	10 636 €	6 382 €
<u>Ranta kuntoon III - Laiturin kunnostus</u> Kunnostetaan Vuorenmäen uimarannalla oleva laituri poistamalla vanhat ponttoonit ja vaihtamalla pintalaudoitus. Samalla parannetaan rannan hiekoitusta ja kehitetään grillialueen ympäristöä. Tavoitteena on lisätä uimarannan viihtyisyyttä kaikkien käyttäjien osalta, mutta erityisesti lasten ja lapsiperheiden. Uimaranta on sopivan matala lapsille. Uimaranta on Artjärven Maamiesseuran omistamalla maa-alueella. Itsenäisen Artjärven kunnan aikana, Artjärven kunnalla oli sopimus maamiesseuran kanssa alueen vuokraamisesta ja kunta hoiti aluetta. Kuntaliitoksen	Orimattila	7 990 €	4 794 €

jälkeen (Artjärvi liittyi Orimattilan kaupunkiin) sopimus raukesi uimarannan osalta. Uimaranta jäi tällöin Artjärven Maamiesseuran vastuulle perustoimintojen ylläpidon suhteen (WC:t, laiturit jne.). Vuorenmäen uimaranta on Artjärven suosituin uimaranta ja Vuorenmäki on ollut Artjärven keskeisimpiä kehittämiskohteita. Toteuttaja: Artjärven järvien hoitoyhdistys ry			
<u>Takkula 2.0 -potentiaali- ja kehitysselvitys</u> Tavoitteena on parantaa Takkulan ratsastusalueetta Lahdessa ja kehittää seuran jäsenistön harrastus- ja urheiluosaamista. Selvitetään kiinteistöjen ja ympäristön kuntoa alueen jatkosuunnittelun pohjaksi. Suunnittelutyön ensimmäisen osan tuloksena saadaan tietoa, jonka pohjalta voidaan tulevaisuudessa laatia vaihtoehtoja kustannusarvioineen Takkulan alueen kunnostamiseksi. Hankkeessa myös vahvistetaan seuran jäsenistön harrastus- ja urheiluosaamista koulutuksilla. Ratsastus on Suomessa tutkitusti tyttöjen toivotuin harrastus, ja siten hanke tukee lasten ja nuorten liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Lahden ratsastajat on Päijät-Hämeen aktiivisin ratsastuskilpailujärjestäjä, ja seura järjestää myös junioreille suunnattuja ei-kilpailullisia tapahtumia useita kertoja vuodessa. Seuran jäsenistä noin puolet on alle 18-vuotiaita. Ratsastusseuran yhteiset kokoontumistilat ovat myös muiden kuin ratsastajien käytössä ja maastoreitit lähiliikuntareitteinä myös muille ulkoilijoille. Toteuttaja: Lahden Ratsastajat ry	Lahti	24 320 €	19 456 €
<u>Matkailuyrittäjien yhteismarkkinoinnin kehittäminen</u> Asikkalan matkailuyrittäjien yhteismarkkinoinnin tavoitteena on nostaa Vääksey vahvemmin esille ja houkutella alueelle entistä enemmän kävijöitä. Tulevalle kesälle tuotamme yhtenäiset ja laadukkaat markkinointimateriaalit, kuten maksettua some-mainontaa sekä painetun karttaesitteen, joka ohjaa matkailijoita alueen palveluiden pariin. Ensimmäisessä vaiheessa keskitymme Vääkseyyn, ja tavoitteena on laajentaa yhteismarkkinointi tulevana vuosina koko Asikkalan kattavaksi. Toteutus on yrittäjävetoinen – haemme nyt 10 ankkuriyrittäjästä ravintola-alan toimijoista. Ankkuriyrittäjien rinnalle haemme muita yrityksiä ja yhdistyksiä, jotka haluavat olla mukana rakentamassa alueen vetovoimaa. Toteuttaja: Salsa Concept Oy	Asikkala	5 000 €	5 000 €
<u>Energiaremontti</u> Energiatohokkuushankkeella modernisoidaan seurantalons lämmitysjärjestelmää ja tiivistetään rakenteita. Hanke on osa yhdistyksen ympäristövastuuta ja se turvaa yhteisöllisen kokoontumispaikan säilymisen kylän sydämessä. Energiakustannusten laskun myötä säästyneet varat ohjataan kylätoiminnan kehittämiseen ja kaikille avoimien tapahtumien järjestämiseen. Toteuttaja: Uudenkylän Salpa ry	Lahti	35 640 €	24 948 €

<u>Vesikansan Nuorisoseurantaloon kuntoarvio ja korjaussuunnitelma</u> Vesikansan nuorisoseurantaloon kuntoarvion ja alustavan korjaussuunnitelman tavoitteena on selvittää talon sisäilman ongelmien syy tai syyt sekä tehdä talolle vähintään alustava korjaussuunnitelma korjauskustannusarviolla. Sisäilmaongelmat haittaavat talon käyttöä ja vuokraustoimintaa. Rakenteita tutkitaan silmämääräisesti sekä rakenteita avaamalla lopputuloksen varmistamiseksi. Tutkimuksista osa tehdään ja avustetaan omalla osaavalla henkilöstöllä ja ulkopuolisella tutkijalla. Toteuttaja: Vesikansan Nuorisoseura r.y.	Hollola	3 875 €	3 100 €
<u>Kokoontumistila Nyystölään</u> Rakennetaan Nyystölän kylään Nyystölän Eräveikot ry:lle kokoontumis- ja toimitila, jota hyödyntävät Nyystölän kyläyhdistys sekä muut mahdolliset yhdistykset. Toteutusaika toukokuu 2026 - joulukuu 2027. Toteuttaja: Nyystölän Eräveikot ry	Padasjoki	133 334 €	80 000 €
<u>Valkjärven vesistön suojeleminen ja tutkimus</u> Valkjärven Suojelijat ry suojelee erämaista Valkjärven aluetta Sysmän ja Luhangan rajalla Kammiovuoren kupeessa. Valkeajärvi on poikkeuksellisen puhdas järvi, mutta sen veden laatu on huonontunut soiden ojittamisen ja avohakkuiden vuoksi. Jotta alueen suojelutoimilla olisi kestävä perusta, tarvitaan luotettavaa tutkimustietoa sekä niiden pohjalta suositukset, kuinka suojella järveä ja sen ympäristöä alueen maanomistajien ehdoilla. Toimenpiteinä muun muassa haitallisen vieraslajin täpläravun tehokas torjunta ja nousuesteiden ylläpito, toisen haitallisen vieraslajin minkkien metsästys, vesistömittaukset ja -tutkimukset, tutkimusanalyysi sekä ehdotukset jatkotoimenpiteiksi. Suojelu- ja tutkimusalueena on Valkjärven erämaan vesistöalue: Valkeajärvi ja siihen laskevat purot ja ojat sekä laskuvesistö Päijänteeseen. Toteuttaja: Valkjärven Suojelijat ry	Sysmä	12 258 €	9 806 €
<u>Vesivehmaan nuorisotalon energiatehokas ja älykäs uudistaminen</u> Tarkoituksena on parantaa Vesivehmaan Nuorisoseurantaloon energiatehokkuutta vaihtamalla uudet ulko-ovet ja älylukot pääsisäänkäyntiin, sekä helpottaa ja uudistaa talon lämmitystä kahdella uudella ilmalämpöpumpulla. Hanke edistää Vesivehmaan Nuorisoseurantaloon uudistamista tämän päivän tarpeita vastaavaksi, sekä helpottaa talon käyttöä ja ylläpitoa ja madaltaa talon energiakuluja. Vesivehmaan nuorisoseura on yksi Älykkäät toimijat – Viisaat kylät -hankkeen pilottikylästä, joissa kehitetään kylien kestävyyttä, energiaratkaisuja ja älykkäitä toimintamalleja. Investointi toimii konkreettisenä toimenpiteenä kylän energiatehokkuuden ja älykkäiden ratkaisujen kehittämisessä. Toteuttaja: Vesivehmaan Nuorisoseura ry	Asikkala	7 800 €	5 070 €

<u>Ympärivuotisen matkailukeskuksen toimintakokonaisuuden kehittäminen – Messilä</u> Valmisteluhankkeen tarkoituksena on tiivistää Messilän alueen toimijoiden yhteistyötä. Valmistellaan hankesuunnitelmaa ja hankehakua Messilän alueen ympärivuotisen matkailukeskuksen toimintakokonaisuuden kehittämiseksi. Tulevaan, mahdolliseen yritysryhmähankkeeseen on tavoitteena saada mukaan vähintään neljä Messilän alueella toimivaa yrittäjää. Alustavan kartoituksen mukaan tämä määrä täyttyy. Toteuttaja: Hollolan kunta	Hollola	5 000 €	5 000 €
<u>Päijät-Hämeen Golfmatkailun kehittäminen</u> Yritysryhmähankkeen valmistelurahaa käytetään Päijät-Hämeen golfkenttiä koskevan yritysryhmähankkeen suunnitteluun. Valmistelun aikana toteutetaan alueen golfkenttien nykytilan ja kehittämistarpeiden kartoitus, jossa tarkastellaan muun muassa palvelutarjontaa, asiakasprofieileja, käyttöastetta sekä mahdollisia yhteistyö- ja kehityskohteita toimijoiden välillä. Kartoituksen pohjalta laaditaan varsinainen yritysryhmähankkeen alustava hankesuunnitelma, jossa määritellään hankkeen tavoitteet, toimenpiteet, toteutusmalli, aikataulu sekä arvioidut vaikutukset alueen elinvoimaan ja matkailuun. Lisäksi selvitetään hankkeen hallinnoija sekä kartoitetaan hankkeeseen osallistuvat yritykset ja muut keskeiset sidosryhmät. Tavoitteena on, että valmistelun tuloksena syntyvä hankesuunnitelma voidaan jättää elinvoimakatuksen hankehakuun vuoden 2026 aikana, mikäli edellytykset hankkeen toteuttamiselle täyttyvät. Toteuttaja: Päivi Koskela Oy	Hartola	5 000 €	5 000 €
<u>Aikaa sinulle -Ikääntyneiden psykososiaalisen tuen hanke</u> Hanke vastaa Pertunmaan alueen ikääntyneiden psykososiaalisen tuen vajeeseen. Keskiössä on inhimillinen ja ammatillinen kohtaaminen, jolla tuetaan vanhusten psyykkistä hyvinvointia, elämänlaatua ja osallisuutta. Tavoitteena on tavoittaa erityisesti ne ikääntyneet, jotka ovat vaarassa erakoitua ja jotka jäävät perinteisten ryhmämuotoisten palveluiden ulkopuolelle esimerkiksi terveysongelmien, sairauden tai elämänmuutosten, kuten leskeytymisen vuoksi. Hankkeen aikana pilotoidaan uusi toimintatapa sekä paikallinen hyvinvointiverkosto ja aloitetaan verkostoyhteistyö alueen sote-toimijoiden kanssa. Hankkeen myötä ikääntyneiden kokemaa yksinäisyyttä lievittää, turvattuuden tunne vähenee ja psyykkinen kantokyky vahvistuu. Samalla Pertunmaalle syntyy uudenlainen, inhimillisyyttä ja asiantuntijuutta yhdistävä palvelumalli. Hanke vahvistaa alueen sosiaalista kestävyttä. Toteuttaja: Suomen Punainen Risti Pertunmaan osasto	Mäntyharju (Etelä-Savo)	8 000 €	6 400 €
Yhteensä			401 822 €